

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2022

Obsah

Úvodní slovo	3
1. Knihovna a její náplň činnosti	4
1.1 Co přinesl rok 2022	5
1.2 Knihovna v roce 2022 pohledem statistiky	9
1.3 Akce knihovny	10
1.3.1 Pro děti	11
1.3.2 Pro dospělé	12
1.4 Vítězové soutěží	13
1.5 Péče o podřízené knihovny	14
2. Personální obsazení	15
3. Majetek, hospodaření, kontroly	16
3.1. Majetek ve správě	16
3.2 Hospodaření v roce 2021	16
3.3 Kontroly a jejich výsledky	16
4. Záměry a vize na další období	17
5. Fotopříloha	18

Pasování prvňáčků pana učitele Jarůška se kromě Ladislava z Boskovic a jeho ženy Magdaleny účastnil i pan starosta Miloš Mička

Úvodní slovo

Městská knihovna Ladislava z Boskovic v Moravské Třebové (dále též jen MKMT nebo knihovna) je od 1. 1. 2003 příspěvkovou organizací města Moravská Třebová. Je veřejnou univerzální knihovnou, která poskytuje služby způsobem zaručujícím rovný přístup všem. Je evidována u Ministerstva kultury České republiky jako veřejná knihovna ve smyslu knihovního zákona a plní úkoly a poslání v tomto zákoně vymezené.

Knihovna poskytuje veřejnosti své služby již čtyři desetiletí v hlavním sídle na adrese Zámecké náměstí 1, Moravská Třebová a v místní pobočce Boršov. Knihovna má tři oddělení: dospělé, dětské a studovnu.

Na základě objednávky městské knihovny ve Svitavách poskytuje služby jednadvaceti obecním a místním knihovnám v regionu Moravská Třebová.

Pohádkové čtení v zámeckých zahradách

1. Knihovna a její náplň činnosti

Knihovna byla zřízena za účelem poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb v souladu s ustanovením zákona č. 257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb.

Předmětem činnosti knihovny je jednak budování, zpracovávání a ochrana knihovního fondu, jednak získávání, zpracovávání, uchovávání a zpřístupnění informací, a především poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb. Ty spočívají zejména ve zpřístupňování knihovních dokumentů z fondu knihovny nebo prostřednictvím meziknihovních služeb z jiné veřejné knihovny, poskytování přístupu na internet, zabezpečení kulturní, výchovné a vzdělávací činnosti, pořádání přednášek, koncertů, informační výchovy ve spolupráci se školami, v podpoře vzdělávání a rozvoje čtenářských návyků a v neposlední řadě zajišťování regionální funkce pro obecní knihovny obvodu Moravská Třebová.

1.1 Co přinesl rok 2022

V lednu jsme otevřeli **dětský koutek**, jemuž vévodí tzv. **Activity Board**, která si získala velmi rychle oblibu malých návštěvníků.

Tabuli, stejně jako spoustu dalšího vybavení do dětského koutku (didaktické hračky, společenské hry, maňásky) jsme získali díky projektu Obec přátelská rodině.

Na jaře jsme pak fond knihovny doplnili o **system Logico**. Ten zábavnou formou rozvíjí znalosti školáků i předškoláků v různých oborech, jako jsou jazyky, matematika, prvouka atd.

Activity board

Ze slavnostního otevření dětského koutku

V březnu se po více než půlroce čekání konečně povedlo zapojit knihovnu do projektu **DNNT - Díla nedostupná na trhu** a stejně jako v případě projektu knihovny.cz jsme byli v první stovce zapojených knihoven.

DNNT umožňují čtenářům číst české knihy vydané do roku 2007 a periodika do roku 2010. Služba je poskytována knihovnám i čtenářům zdarma a je unikátní nejen rozsahem sbírky, ale především tím, že se jedná o tituly chráněné autorským zákonem, tzn. takové, u nichž ještě nevypršelo období 70 let od úmrtí autora.

V únoru 2022 začala válka na Ukrajině, která vytrhla statisíce Ukrajinců z běžného života a donutila je opustit jejich domovy. V rámci pomoci těm, kteří našli domov v Moravské Třebové, jsme se v březnu a dubnu **starali o asi 35 ukrajinských dětí**. A tak jsme s dětmi četli, hráli, poznávali město, prozkoumali muzejní sbírky, nakoukli pod pokličku psího výcviku nebo si zkusili zahrát stolní tenis. Úplně největší úspěch sklidila návštěva u moravskotřebovských hasičů.

S ukrajinskými dětmi jsme jedno dopoledne strávili v herně stolního tenisu

V Moravské Třebové žilo a žije spousta zajímavých lidí. Mnozí rodáci dávno překročili hranice města i regionu, a přesto dosud neexistoval jejich seznam. To se v září 2022 změnilo. Připojili jsme se k projektu Osobnosti regionu (www.osobnostiregionu.cz) a v této **databázi osobností** zveřejnili první stovku

významných Třebováků. Jsou mezi nimi umělci, sportovci, vědci, Osobnosti města Moravská Třebová. Samozřejmě tím naše práce na projektu nekončí, databázi budeme průběžně doplňovat jak o nové osobnosti, tak i o úspěchy těch již zveřejněných.

Přes prázdniny jsme pořídili **18 robotů typu bluebot a spoustu příslušenství** jako jsou tactile čtečky, podložky, rozlišovány ve formě radlic, držák na pero a bludiště. V září jsme se ještě doškolili v poličské knihovně, která je průkopníkem robotiky v knihovnách, a v říjnu jsme vtrhli do škol. Do konce kalendářního roku jsme navštívili dvakrát celý první stupeň obou moravskotřebovských základních škol, navíc jsme nabídli robotiku i přímo v knihovně. Celkem se našich 47 lekcí zúčastnilo 911 (především) dětí.

V čem jsou roboti tak zajímaví? Děti se nenásilnou formou učí základům programování, ale získávají i další dovednosti: učí se rozdělit si složitý problém na dílčí části, rozvíjí se jejich prostorová orientace i představivost, ztrácí ostych a mnohé získávají sebevědomí, protože mají příležitost vyniknout.

S roboty tím rozhodně nekončíme. V roce 2023 budeme nabízet i třetí lekci, která bude propojena s čtenářskou gramotností. S roboty chceme seznámit žáky speciální základní školy a také zájemce z okolních obcí.

V listopadu 2022 jsme prováděli **revizi knihovního fondu**. Tuto povinnost nám ukládá zákon s pětiletou periodicitou. Byla to první revize za pomoci knihovního systému Koha, a právě tento systém měl hlavní zásluhu na tom, že jsme za pouhé tři dny stihli zrevidovat celou knihovnu. Jeden den nám pomáhali v rámci programu Den pro region pracovníci z firmy Rehau.

Řečí čísel vypadala revize takto:

42.304 jednotek s přírůstkovým číslem

4 notebooky, 3 stolní počítače

7 zaměstnanců tři dny, 2 brigádníci po 6 hodinách

1252 odepsaných jednotek

174 ztrát

82 člověkohodin na načítání knížek, nošení knih k PC, vytírání polic

18 člověkohodin na dohledávání jednotek (3 hodiny, 6 lidí)

průměrné tempo revize: 386,53 knih za hodinu

počet člověkohodin strávených revizí celkem: včetně odpisů: 134

1.2 Knihovna v roce 2022 z hlediska statistiky

V roce 2022 měla knihovna ve svém fondu **41.052 jednotek s přírůstkovým číslem** (o 755 méně než vloni), plus asi deset tisíc čísel periodik.

Po covidových letech se **zvýšil počet registrovaných čtenářů o 22 %**, konkrétně o 242 **na celkových 1.346**, přičemž třetinu z tohoto počtu tvoří děti (434). Těch meziročně přibylo 177.

Se zvýšeným počtem čtenářů jde ruku v ruce také navýšení počtu návštěv knihovny, ale nárůst o 82 % významně předčil všechna očekávání. **Celkem přišlo do knihovny 43.216 čtenářů**, kteří si půjčili 54.177 knih, časopisů, her, hraček nebo audiovizuálních médií. To je ve srovnání s rokem 2021 o 30,5% více.

Do fondu **přibylo 1.463 knih** (her, audioknih...), naopak vyřazeno jich bylo 2.218. Mírně roste zájem o e-knihy, kterých se půjčí průměrně 10,4 měsíčně.

Rok 2022 byl enormně úspěšný z hlediska uspořádaných akcí, jejich počet se meziročně zvedl o 80%, což samo o sobě není zcela vypovídající číslo, neboť rok 2021 byl poznamenán pandemií covidu-19. Ale zaznamenali jsme nárůst o 27% i oproti dosud na akce nejbohatšímu roku 2019. **Celkem jsme tak uspořádali 335 akcí**, z čehož 261 bylo pro děti a z toho objemu bylo 180 vzdělávacích. Velký podíl na tom měly lekce robotiky.

Momentka z oslavy 20 let Technických služeb

Akce knihovny

Ačkoli bychom si nemysleli, že je to možné, proti dosud neaktivnějšímu rok 2019 se nám podařilo počet akcí ještě navýšit, a to téměř o třetinu (27%)! **Celkem knihovna uskutečnila 343 akcí.** Z tohoto počtu byla většina pro děti (261), přičemž počet vzdělávacích (180) více než dvojnásobně převýšil počet těch kulturních (81).

Meziročně se o 132% zvedla návštěvnost na knihovnou pořádaných akcích. To ovšem srovnáváme s covidovým rokem. **Počet 9594 návštěvníků je však čtvrtý nejvyšší v historii knihovny** a současně nejvyšší za posledních pět let.

Poprvé jsme představení z cyklu LiStOVáNí uspořádali na zámku a rovnou na nádvoří

Za nárůstem vzdělávacích akcí, jejich návštěvníků (těch bylo o třetinu více, než kdykoli předtím!) stojí z velké míry vzrůstající zájem škol o knihovnu a její lekce. V roce 2022 jsme nabízeli i lekce robotiky. 47 lekcí se zúčastnilo celkem 911 především dětí.

Je ale nezbytné podotknout, že zaznamenáváme nebývale vysokou návštěvnost na přednáškách pro dospělé. Přednáška kolegyně Anety Riemerové dokonce o 100% překonala dosavadní rekord v účasti, když na ni přišlo 65 občanů města.

Poprvé se do pořádání kulturních a společenských akcí zapojila také pobočka v Boršově, která do statistiky kulturních a vzdělávacích akcí přispěla 82 návštěvníky.

Pro děti

V průběhu roku 2022 byl patrný zájem o spolupráci ze strany škol, a tak jsme uspořádali ještě o 39 informačních lekcí více, než v největším boomu v roce 2019. Lekce byly zaměřeny především na čtenářskou gramotnost a nově také robotiku.

Kulturním akcím vévodí zejména trojlístek **LiStOVání pro školy** (pět představení pro celkem 954 diváků, které byly poprvé zcela o b s a z e n y j e n moravskotřebovskými školami), **Pasování prvňáčků na čtenáře** (290 dětí a jejich rodičů) a oblíbený rodinný **Lampiónový průvod**, kterého se zúčastnilo rekordních 481 občanů města.

Mikuláš v knihovně

Osm dopolední jsme se věnovali **ukrajinským dětem**, s nimiž jsme navštívili knihovnu, muzeum, františkánský klášter a hasičskou stanici, ukázali si psí výcvik, zahráli si stolní tenis a také spoustu her. Společně s II. ZŠ Palackého, konkrétně s paní učitelkou Silvou Horákovou a Terezou Klímovou jsme dětem poříдили do ukrajinštiny přeloženou knihu svitavského rodáka Martina Sodomky i s jeho podpisem.

Kromě oblíbených výtvarných dílen zvaných **Tvořivá středa**, z nichž část se konala v online prostoru, z tradičních dětských akcí probíhaly výstavy a drobné soutěže. Po asi třech letech se vrátila **Odpoledne s babičkou Věrkou Nápravníkovou**.

Knihovna se zapojila do Zámeckého kulturního léta s tzv. **Literárními středami**. Prázdniny jsme zahajovali s Komodem a končili s Klapy klap. První interaktivní čtení se událo v zámeckých zahradách, druhé přímo v knihovně.

Podíleli jsme se také na **oslavách dvaceti let Technických služeb** města Moravská Třebová, umožnili hrátky s roboty v knihovně a přivítali Mikuláše.

Pro dospělé

Knihovna tradičně podporuje čtenáře ve čtení zveřejňováním výzvy, nabízením výstavek a pořádáním soutěží o knihu. Velkou oblibu má půjčování knih "naslepo (čtenář si půjčí zabalenou knížku a až doma zjistí, co mu knihovnice vybraly), konkrétně o **Rande s knihou**, **Zajíce v pytli** a **Vánoční překvapení**.

Kromě toho se uskutečnily **dvě představení z cyklu Listování** (Nejlepší kniha o Fake News a Vaříme z vody), **5 výstav** (Milan Bačík: fotografie MT, Tereza Vinklerová: linoryty, Kristýna Škrabalová: kresby, Danuše Navrátilová: malby, Martin Dlábek: fotografie MT), **dvě cestopisné přednášky** (Aneta Riemerová, Jitka Vojtková), **muzikoterapie** s Kateřinou Rouse, **dvě lekce robotiky** a po covidové odmlce také **vánoční jarmark**.

Díky iniciativně paní učitelky Mgr. Hany Ferlíkové Oyelakin jsme uskutečnili 6 večerů z cyklu "**Anglicky o...**". V Moravské Třebové ve školním roce 2021/2022 působili dva rodilí mluvčí, američtí studenti Gianna Hickman a Sean Frederick McAneny, kteří zhruba jednou za měsíc vyprávěli o různých amerických zvycích a svátcích.

Přivítali jsme dva autobusy knihovníků. Na **exkurzi** k nám dorazili kolegové z Boskovicka a také Havířova.

Přednáška moravskotřebovské rodačky Jitky Vojtkové o přechodu Korsiky

Vítězové soutěží

Tricátým nejoblíbenějším učitelem ve městě v anketě **“Moravskotřebovský Ámos - učitel, kterého si vážím, mám rád”** se stal **Ing. Vladislav Zezula** ze ZŠ U Kostela.

Vybírali jsme opět i **Čtenáře roku**, který je součástí celostátní kampaně na podporu čtenářství vyhlášené Svazem knihovníků a informačních pracovníků. Dvanáctý ročník oslavoval nejvěrnějšího čtenáře, jímž jsme vyhlásili **pana Rudolfa Svoru**.

Do naší úplně nejstarší soutěže **“Mladý čtenář”**, kterou pořádáme už 39 let (letos s podtitulem **“Svět robotů”**), se po covidové pauze přihlásil rekordní počet soutěžících a jejich výrobky několik měsíců zdobily knihovnu.

Výtvarná část:

Mateřské školy: Jan Hárych, MŠ Piaristická

I. stupeň ZŠ: Jan Dirbák, ZŠ Kunčina

II. stupeň ZŠ: Dominik Dolanský + Adam Ertl I. ZŠ

Výtvarná část 3D díla

Mateřské školy - třída Sluníček a Lištiček, MŠ Piaristická

I. stupeň ZŠ: Flora Kovářiková, II. ZŠ

II. stupeň ZŠ: Nadja Žvátová, ZŠ Kunčina

Literární část: Barbora Huvarová, Gymnázium

Čtoucí robot je vítězné 3D dílo dětí z Piarky

Po roční pauze byl velký zájem také o další čtenářskou soutěž: **“Čteme rychle a vnímavě”**. Zde ze soubojů čtení na rychlost vyšly jako vítězky samé dívky:

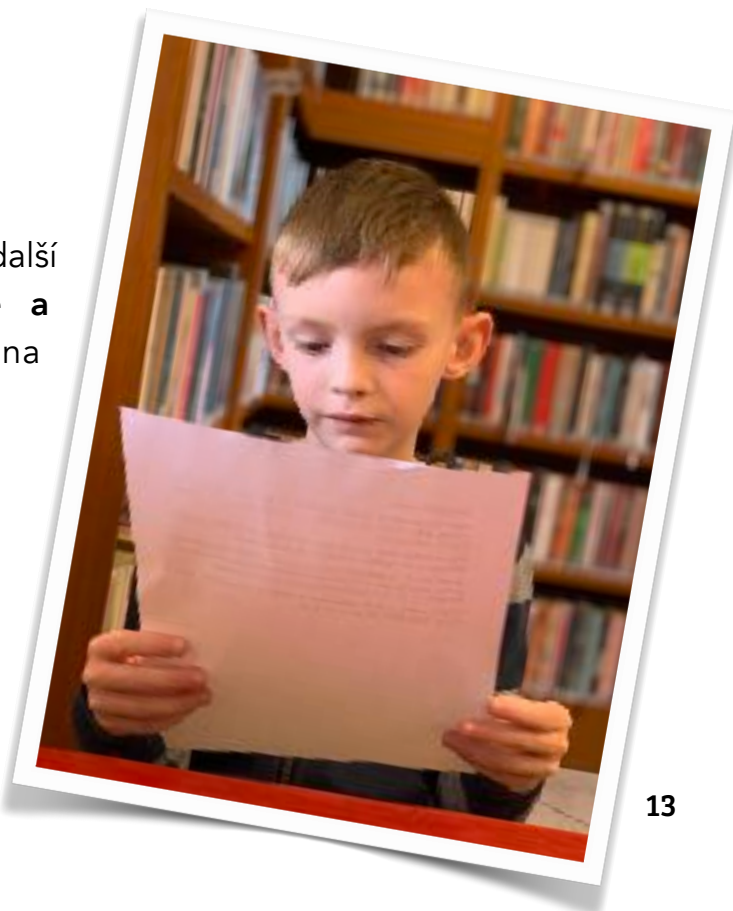
2. třída: Tereza Hegerová, I. ZŠ, 2.B

3. třída: Andrea Lipoldová, I. ZŠ, 3.A

4. třída: Viktorie Kováčová, I. ZŠ, 4.B

5. třída: Karolína Krejzková, II. ZŠ, 5.A

Momentka z soutěžního klání Čteme rychle a vnímavě

Souboj "**Kdo čte, ten se nenudí**", v němž děti po několik měsíců za přečtené knihy sbírají písmenka, opanoval Antonín Bednář z MŠ Piaristická. Jednalo se o 18. ročník soutěže neformálně nazývané "písmenková".

Soutěže pro čtenáře jednotlivce MKMT pořádá dvě. "**Lovcem perel**" desátého ročníku se stal Jonáš Ježek z ZŠ Staré Město.

24. ročník klání třídních kolektivů "**Čte celá třída**" na prvním stupni ovládla 3. A paní učitelky Renaty Dopitové z I. ZŠ U Kostela. Dort pro vítěze druhého stupně jsme nesli na Speciální ZŠ a MŠ k šestákům paní učitelky Barbory Tempírové.

Šestáci paní učitelky Tempírové opanovali druhou kategorii Čte celá třída

1.5 Péče o podřízené knihovny

Zrevidovali jsme fond dvou obecních knihoven, konkrétně knihoven v Útěchově a Linharticích.

Od podzimu roku 2019 intenzivně pracujeme na katalogizaci a rekatalogizaci knihovního fondu knihoven v našem obvodu. Tyto práce jsou prakticky u konce, zbývá již jen zkatalogizovat fond knihovny v Rychnově na Moravě.

V roce 2022 jsme **opravili záznamy v Boršově, Mladějově, Třebařově a zkatalogizovali fondy knihoven v Borušově, Linharticích a druhou polovinu knih ve Starém Městě.** Tyto knihovny jsou tak připraveny na tzv. "půjčování přes počítač", až se obce rozhodnou, že o takovou modernizaci mají zájem. Již nyní ale čtenáři v obcích mají k dispozici elektronický katalog a tamní knihovníci mají méně práce se zapisováním a vyřazováním knih, neboť tuto činnost za ně provádí profesionálové z Moravské Třebové. A i zákonem dané revize knihovního fondu jsou pak po všech stránkách mnohem rychlejší a snazší.

Součástí naší péče o tyto neprofesionální knihovny je i vyřazení zastaralých, či zničených knih, poskytnutí podstatně novějších a přebalení celého fondu.

Paní knihovnice **Marta Alexandrová**, jež se stará hned o dvě knihovny v Kunčině a Nové Vsi (na snímku vlevo) **převzala ocenění Knihovnický anděl.** Tu uděluje Krajská knihovna Pardubice knihovníkům, kteří jsou přínosem nejen knihovně, ale díky knihovně i své obci.

Paní knihovnice Marta Alexandrová získala cenu Knihovnický anděl

2. Personální obsazení

O spokojenost čtenářů, dětí a pedagogů, ale i knihoven na moravskotřebovsku se stará již čtvrtým rokem stále stejný tým ve složení:

Mgr. Martina ELNEROVÁ - katalogizace, majetek, program pro školy, výstavy

Mgr. Lenka GREPLOVÁ - ředitelka knihovny, akvizice, systémový knihovník

Helena CHLUPOVÁ - studovna, balení knih

Miluše KUCHAROVÁ - úklid, oprava knih

Jana MAZUROVÁ Dis. - dětské oddělení, informační vzdělávání pro školy

Marie PŘÍVRATSKÁ - katalogizace, meziknihovní výpůjčky, pokladna

Bc. Aneta RIEMEROVÁ - dospělé oddělení, propagace, osobnosti regionu

Pavλίna VYMĚTALOVÁ - regionální knihovny, periodika

Vladislava DEJDAROVÁ - pobočka Boršov

Kristýna ŠKRABALOVÁ - sobotní a prázdninové půjčování

Snímek z exkurze do nové knihovny v Kutné Hoře

3. Majetek, hospodaření, kontroly

Majetek ve správě

Knihovna sídlí v budově č. p. 185 - zámku na pozemku p. č. 269, v obci a katastrálním území Moravská Třebová, na Zámeckém nám. č. o. 1. Majitelem této nemovitosti je Město Moravská Třebová, které přenechává k bezplatnému užívání MěK nebytové prostory nacházející se v přízemí východního křídla zámku o celkové výměře 402,27 m² a sklep pod uvedenými prostory o výměře 50,4 m². Součástí knihovny je pobočka v Boršově, která sídlí v budově tamní školky.

V roce 2022 nebyly uskutečněny žádné akce investičního charakteru.

Majetek knihovny rozšířili roboti typu Bluebot

Hospodaření v roce 2022

Hospodaření knihovny skončilo ziskem 5.462 Kč. Knihovna čerpala Fond kulturních a sociálních potřeb a získala dotaci z Ministerstva kultury ve výši 82.000 na pořízení robotů.

Kontroly a jejich výsledky

V roce 2022 byla provedena pouze kontrola účetní závěrky a metodická návštěva ředitelky a metodičky pověřené knihovny ve Svitavách. V zápise z metodické kontroly je oceněna snaha o neustálé zlepšování služeb a množství aktivit směrem k veřejnosti.

4. Záměry a vize na další období

Zájem o knihovnu vzrůstá, což nás nesmírně těší, a současně i zavazuje. Platí, že naším největším problémem jsou vhodné prostory. Protože stabilně stoupá zájem školských zařízení o knihovnu, zaměříme se především na tuto věkovou skupinu. Vnímáme ale i určitý dluh k seniorům ve městě.

A tak plánujeme **zrušit studovnu** z důvodu nízké využívanosti a na jejím místě **vytvořit malou víceúčelovou místnost**. Nejvíce bude sloužit právě dětem, ale vznikne tím prostor třeba i na menší přednášky pro dospělé. A také pro naši novou projekt určený aktivním seniorům.

Od září bychom totiž chtěli v knihovně provozovat **Virtuální univerzitu třetího věku**. Tento projekt, který zaštiťuje Česká zemědělská univerzita, je jednou z forem celoživotního vzdělávání.

Se změnou prostoru se pojí také **výmalba** této části knihovny a **obměna nábytku v naší boršovské pobočce**, kam se přesune nábytek z rušené studovny.

V moravskotřebovských základních školách nabídneme třetí lekci **robotiky**, tentokrát už spojenou s čtenářskou gramotností. Poté budeme nabízet lekce Speciální základní škole a školám z okolních obcí.

Díky podpoře MAPu se rýsuje se **spolupráce s rodiči předškoláků** ve městě i obcích kolem Moravské Třebové.

A v souladu s pokyny Národní knihovny ČR se zaměříme na **vzdělávání zaměstnanců** knihovny.

PF 2023

5. Fotopříloha

Divadelní soubor J. K. Tyla v rámci akce Pohádka na zámku hrál v zámeckých zahradách

A profesionální herci Lukáš Hejlík a Věra Hollá vyprodali pět dětských představení v muzeu

Exkurze knihovníků z Boskovicka

Scénická čtení, lekce čtenářské gramotnosti a práce s knihou kolegyně Jany Mazurové jsou velmi oblíbené mezi dětmi i pedagogy a zájem o ně stále stoupá.

A kromě spousty výletů jsme jim společně s paní učitelkou Silvou Horákovou a Terezou Klímovou z II. ZŠ zprostředkovali čtení v mateřském jazyce. Děti dostaly do ukrajinštiny přeloženou knížku svitavského autora Martina Sodomky "Jak si postavit auto" i s autorovým podpisem.

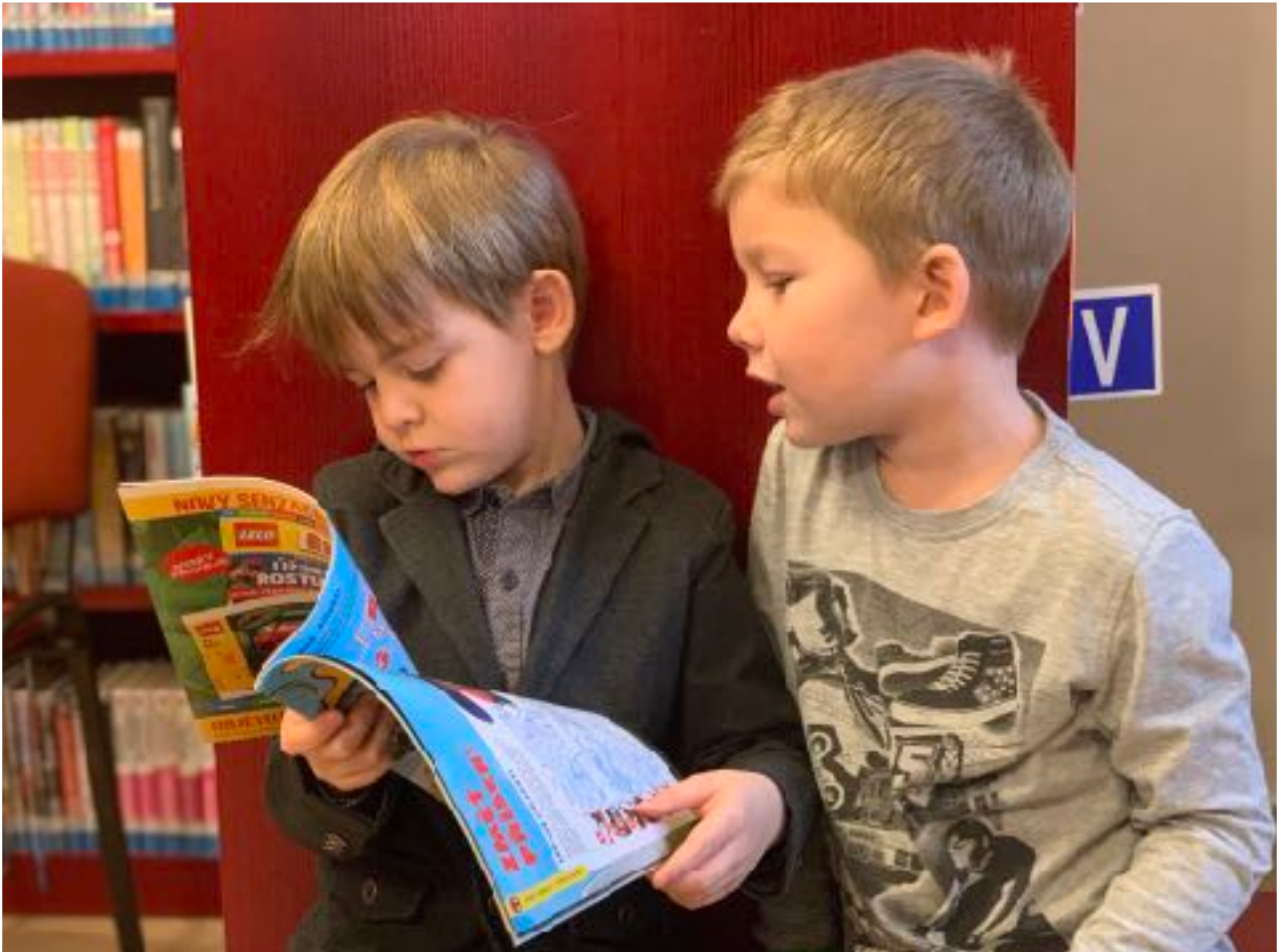
Tématem roku 2022 bezpochyby byli roboti...

Roboti nejsou jen hračka. Rozvíjí prostorovou představivost, logické myšlení. Učí děti spolupracovat, komunikovat, rozložit si složitý problém na dílčí kroky a samozřejmě i základům programování.

Na oslavě 20 let TSMT na sušickém hřišti si své dovednosti a znalosti pohádek prověřily nejen děti, ale i dospělí.

Mikuláš v knihovně se stále těší velké oblibě. Mikuláše už léta představuje paní Olga Zmeškalová. Hudební doprovod letos namísto Milana Koláčka a jeho houslí obstaral pan Jiří Burda s kytarou.

